

**Dr. sc. Mateo Milković**

Redoviti profesor u trajnom zvanju  
Odjel za elektrotehniku i računarstvo  
Sveučilište u Dubrovniku  
E-mail: mateo.milkovic@unidu.hr

**SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU – NOSITELJ  
OBRAZOVNOGA RAZVOJA  
DUBROVAČKO-NERETVANSKOGA PODRUČJA**

UDK / UDC: 378.4 (497.5 Dubrovnik)

JEL klasifikacija / JEL classification: I20, I25

Stručni rad / Professional paper

Primljeno / Received: 1. rujna 2014. / September 1, 2014

Prihvaćeno za tisak / Accepted for publishing: 28. studenog 2014. / November 28, 2014

***Sažetak***

*Dinamične promjene u društvu, gospodarstvu, obrazovanju, znanosti i kulturi Republike Hrvatske dodatno su uočljive u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, koja se sve više suočava s problemima povezanim sa strukturom njezina gospodarstva, zaštite okoliša i starenju stanovništva, a u globalizacijskom svijetu ni ona ne može opstati kao izolirana zajednica, već mora biti spremna na promjene. Pa iako su ograničeni njezini prirodni, materijalni i ljudski resursi, a geografski je položaj specifičan, područje današnje Dubrovačko-neretvanske županije ima sve pretpostavke za velik i brz razvoj ali i za dodatno pozicioniranje u mogućem novom ustroju regija na razini Republike Hrvatske, a time i u Europskoj uniji. Zato je obrazovanje (osnovno, srednje i visoko) za Dubrovačko-neretvansku županiju od presudne važnosti jer se tako stječu određena znanja i vještine prijeko potrebna za razvoj i rast gospodarstva, ali se i pozitivno utječe na sredinu u cjelini. U tome svoj velik doprinos može dati Sveučilište u Dubrovniku podižući kvalitetu svoga znanstveno-nastavnoga potencijala i ukupnu kvalitetu visokog obrazovanja, ali i obrazovanjem svojih studenata tako da steknu kompetencije za kreativan profesionalan rad. Jer visoko obrazovanje, u kontekstu aktualne*

*gospodarske i financijske krize, danas je važnije nego ikada dosad za razvoj kreativnosti, inovacija, novih tehnologija, produktivnosti i rada. Sveučilište u Dubrovniku može preuzeti ulogu poveznice od osnovnog do visokog obrazovanja na tom području, i uz koncept cjeloživotnog učenja može omogućiti pristup visokom obrazovanju svima koji to žele uz priznavanje prethodnog učenja u visokom obrazovanju ne samo u Hrvatskoj nego i u različitim europskim zemljama. Svojim znanstvenim i stručnim potencijalom ono se nudi za izradbu planova prijeko potrebnih za strukturne promjene Dubrovačko-neretvanskoj županiji a svojom ulogom želi joj pomoći u osiguranju dugoročne društvene stabilnosti i održiv ekonomski napredak i zaposlenost uz promicanje demokratskih vrijednosti, socijalne kohezije i međukulturni dijalog.*

***Ključne riječi: obrazovanje, znanost, tehnologija.***

## UVOD

Dubrovačko-neretvanska županija sve više se suočava s problemima povezanim sa strukturom njezina gospodarstva, zaštite okoliša, starenjem stanovništva, natalitetom, migracijama s otoka i ruralnih područja u Dubrovnik ili u općinska središta. Pa iako su ograničeni njezini prirodni, materijalni i ljudski resursi, a geografski je položaj specifičan, područje današnje Dubrovačko-neretvanske županije ima sve pretpostavke za velik i brz razvoj, ali i za dodatno pozicioniranje u mogućem novom ustroju regija na razini Republike Hrvatske, pa time i u Europskoj uniji. Poradi toga ona mora biti spremna na dinamične promjene u svim svojim segmentima – u društvu, gospodarstvu, obrazovanju, znanosti i kulturi – jer u globalizacijskom svijetu ni ona ne može opstati kao izolirana zajednica.

Za Dubrovačko-neretvansku županiju obrazovanje (osnovno, srednje i visoko) je od presudne važnosti jer se tako stječu određena znanja i vještine prijeko potrebna za razvoj i rast gospodarstva, ali se i pozitivno utječe na sredinu u cjelini. Pritom visoko obrazovanje, u kontekstu aktualne gospodarske i financijske krize, danas je važnije nego ikada dosad za razvoj kreativnosti, inovacija, novih tehnologija, produktivnosti i rada.

U tome svoj velik doprinos može dati Sveučilište u Dubrovniku kao poveznica od osnovnog do visokog obrazovanja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, a uz koncept cjeloživotnog učenja može omogućiti pristup visokom obrazovanju svima koji to žele uz priznavanje prethodnog učenja u visokom obrazovanju ne samo u Hrvatskoj nego i u različitim europskim zemljama. Pritom ono mora trajno podizati kvalitetu svoga znanstveno-nastavnoga potencijala i ukupnu kvalitetu visokog obrazovanja, ali i obrazovati svoje studente tako da steknu kompetencije za kreativan profesionalan rad.

Da bi se sagledale mogućnosti rješenja za obrazovanje mladih u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, a uzevši u obzir tradiciju visokog obrazovanja tijekom povijesti Dubrovnika, za Županiju su analizirane: struktura njezina današnjeg srednjeg i visokog obrazovanja, obrazovna struktura nezaposlenih osoba i evidentirana deficitarna zanimanja. Također, u skladu sa *Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske, Razvojnou strategijou Dubrovačko-neretvanske županije, Strateškim planou Grada Dubrovnika i Vizijou i strategijou razvoja Sveučilišta u Dubrovniku*, u obzir je uzet već prihvaćen proces internacionalizacije studijskih programa i mobilnosti studenata, nastavnika i znanstvenika Sveučilišta u Dubrovniku.

Za analizu strukture srednjeg obrazovanja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji koristilo se podacima za školsku 2013./2014. godinu Upravnog odjela za obrazovanje, kulturu, znanost i sport Dubrovačko-neretvanske županije i Upravnog odjela za obrazovanje, sport, socijalnu skrb i civilno društvo Grada Dubrovnika, podacima o nezaposlenima u Dubrovačko-neretvanskoj županiji 31. prosinca 2013. Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, područni ured Dubrovnik

i podacima Sveučilišta u Dubrovniku u proteklih pet godina (od akademske 2008./2009. do 2013./2014. godine).

## VISOKO OBRAZOVANJE TIJEKOM POVIJESTI DUBROVNIKA

Početak visokoškolskog obrazovanja u Dubrovniku povezan je s Isusovačkim (jezuitskim) crkvenim redom, i to kao reakcija na raskol u Rimokatoličkoj crkvi, na protestantizam s utemeljiteljem Martinom Luterom (početak 1517.). Red je osnovao sv. Ignacije Loyola, a odobrio ga je 27. rujna 1540. papa Pavao III. Prvi cilj pri osnivanju Reda bio je vratiti se izvornoj Crkvi i vjeri kako ju je shvaćala Rimokatolička crkva prije Martina Lutera i njegovih reforma. Kako je Dubrovačka Republika oduvijek bila bastion katoličanstva, njegov je Senat 1560. godine zatražio da papa Pio IV. u Grad pošalje isusovce. U početku bila je riječ o njihovoj pojedinačnom doprinosu, ali je nakon 1604. godine u Gradu počela djelovati i organizirana isusovačka (jezuitska) misija, u razdoblju 1619. – 1639. godine poznata kao rezidencija.

Godine 1624. dubrovački jezuiti osnovali su Collegium Societatis Iesu najprije za potrebe obrazovanja crkvenih kadrova. Tu su djeca (ne samo kao dotad u privatnih učitelja) na nižoj razini stjecala osnovno i humanističko obrazovanje. Kako su isusovci inače veliku skrb posvećivali školstvu, prosvjeti i znanosti, u dogovoru s njima 1654. godine Senat Dubrovačke Republike je Collegium Societatis Iesu proglasio javnim visokim učilištem u kojemu se u prvom redu izučavala umjetnost i prirodne znanosti, što je bio stvarni početak dubrovačkoga visokoškolskog obrazovanja u svjetovne svrhe. Najpoznatiji svjetovnjak koji se ondje obrazovao bio je Ivan Gundulić, a uz njega najpoznatiji dubrovački isusovac i znanstvenik Ruđer Bošković prije odlaska u Rim na doktorske studije. Poznatiji još su bili: Rajmund Kunić, Benedikt Stay Stojković, Benedikt Zamanja, Đuro Baglivi, Stjepan Gradić, Ivan Marija Matijašević, Ivan Luka Zuzorić, pjesnik Ignjat Đurđević i drugi. Godine 1778. Collegium Societatis Iesu mijenja ime u Collegium Rhagusinum, a 1793. godine Senat je dopustio mladim plemićima da na tom učilištu mogu studirati navigaciju i trgovinu. Poradi toga je *Collegium Rhagusinum stvarni prethodnik svekolikoga suvremenog dubrovačkog visokog školstva*.

No, uz sve rečeno, može se zaključiti da za 450 godina Dubrovačke Republike (1358. – 1808.) u Dubrovniku nije bilo visokoobrazovnih ustanova. Dubrovčani su se školovali uglavnom na talijanskim sveučilištima (Rim, Padova, Perugia, Siena, Firenca, Bologna i dr.), a država je godišnje davala nekoliko stipendija.

Za vrijeme austrijske uprave (1815. – 1918.) kulturno i obrazovno stanje u Gradu bili su veoma prozaični, a kamoli da je bilo visokoškolskog obrazovanja. Austrija nije poštovala ni dubrovačku tradiciju. U to vrijeme Dubrovčani su

studirali najčešće u Beču i Pragu, dijelom i u Budimpešti, pa dakako i u Italiji. Za Dubrovnik u tom pogledu nije marila ni Kraljevina SHS (1918. – 1929.) niti Kraljevina Jugoslavija (1929. – 1941.). I dalje se studiralo u spomenutim europskim sveučilišnim središtima. Pritom valja dodati da je u Dubrovniku 1923. godine bila ustanovljena Kraljevska pomorska vojna akademija, s rangom visoke škole. U nju su se mogli upisati završeni gimnazijalci i završeni učenici pomorske škole (i danas se zgrada bivše vojarne često naziva Akademijom). Prva klasa (12 časnika) završila je 16. kolovoza 1924. Akademija je djelovala sve do raspada Kraljevine Jugoslavije. Iako je riječ o vojnom obrazovanju, to je bio prvi institucionalizirani oblik visokoškolske izobrazbe u Dubrovniku u dvadesetom stoljeću.

Suvremeno dubrovačko visoko obrazovanje od polovine dvadesetoga stoljeća do osnivanja Sveučilišta u Dubrovniku temeljilo se na više od četrdeset godina visokog obrazovanja pomoraca u organizaciji Više pomorske škole (osnovana 1959.), Pomorskog fakulteta (osnovan 1986.) i Veleučilišta u Dubrovniku (utemeljeno 1996.) i uz više od trideset godina visokog obrazovanja za turizam i vanjsku trgovinu u organizaciji Fakulteta za turizam i vanjsku trgovinu (pokrenut 1970.) u Zagrebu, kojemu je 1975. godine pripojena i Viša turistička škola (osnovana 1959.) iz Dubrovnika. Godine 1976. taj je Fakultet pridodan Sveučilištu u Splitu. Nadalje, 1980. godine Fakultetu je pripojen Centar za turističku dokumentaciju i informacije iz Dubrovnika, koji su formirali još 1938. godine turistički forumi na Jadranu kao tadašnji Arhiv za turizam, da se dodatno pridonese razvoju i unapređivanju dubrovačkog turizma.

Valja napomenuti da su u Dubrovniku djelovale i Pedagoška akademija (1959. – 1974.) i Muzička akademija, Odjel za violinu (1968. – 1973.), kao sastavni dio Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu.

Rečenome valja dodati Interuniverzitetski centar (IUC), pokrenut 1971. godine, Međunarodno središte hrvatskih sveučilišta (MSHS), osnovano 1991. godine, koje je danas Centar za poslijediplomske studije Dubrovnik, kao posebna sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, i RIT Croatia, donedavno poznata kao Američka visoka škola za menadžment i tehnologiju (RIT/ACMT), osnovana 1997. kao dio Rochester Institute of Technology (RIT) – privatnoga sveučilišta u SAD-u.

## **SUVREMENO VISOKO OBRAZOVANJE U ORGANIZACIJI SVEUČILIŠTA U DUBROVNIKU**

Suvremeno visoko obrazovanje u Dubrovniku prolazilo je različite faze, uspone i padove, ali je uvijek ostajala želja i upornost da ovaj Grad sačuva svoj identitet i u tom području. Radi toga je 10. srpnja 1999. potpisana Povelja DISEC (*Dubrovnik International Science and Education Centre*), koja će, kako se poslije pokazalo, biti podloga za osnivanje Sveučilišta u Dubrovniku.

Iako su za osnivanje Sveučilišta u Dubrovniku postojale mnoge povijesne, kulturne, društvene i geografske pretpostavke, valjalo je uložiti golem napor da bi se odgovorilo na različita promišljena: kakvo Sveučilište treba biti, ima li Dubrovnik znanstveno-nastavne, prostorne i financijske pretpostavke za njegovo pokretanje te ima li dostatan broj studenata koji su spremni upisati nastavne planove i programe koje im ono može ponuditi. Nakon vrlo duge i složene zakonske procedure Sabor Republike Hrvatske jednoglasno je 1. listopada 2003. donio Zakon o osnivanju Sveučilišta u Dubrovniku.

Sveučilište u Dubrovniku upisalo je prvu generaciju studenata na preddiplomske studije akademske 2004./2005. godine, a prvu generaciju studenata na diplomatske studije akademske 2007./2008. godine s nastavnim planovima i programima izrađenima u skladu s preporukom Bolonjske deklaracije na temelju dopusnice Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Tijekom akademske 2006./2007. godine na Sveučilištu u Dubrovniku pokrenut je jedan poslijediplomski specijalistički studij i pet međusveučilišnih poslijediplomskih (doktorskih) studija.

U akademskoj 2013./2014. godini na Sveučilištu u Dubrovniku izvodilo se deset trogodišnjih sveučilišnih preddiplomskih studija, dva trogodišnja stručna preddiplomska studija i devet dvogodišnjih sveučilišnih diplomatskih studija te jedan poslijediplomski specijalistički studij. Kao suradna ustanova, Sveučilište u Dubrovniku sudjeluje u nastavi na šest međusveučilišnih poslijediplomskih (doktorskih) studija.

Od svoga osnivanja Sveučilište u Dubrovniku ponudilo je završenim srednjoškolicima studijske programe iz područja društvenih, tehničkih i biotehničkih znanosti, ali se stvaraju pretpostavke i za studije iz područja humanističkih znanosti i umjetnosti, čime bi ono dobilo svoj puni smisao. Ukupan broj upisanih studenata na sveučilišne studije neznatno se smanjivao, ali se značajnije smanjivao broj upisanih na preddiplomske sveučilišne studije jer se pri upisima skrbilo o potrebama za završenim studentima u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. U tablicama 1. do 6. uneseni su podaci o upisanim studentima u razmaku od proteklih pet godina (akademske 2008./2009. i 2013./2014. godine).

Tablica 1.

## Broj upisanih studenata na sveučilišne preddiplomske studije

| Br.            | Studij  | 2008./2009.  | 2013./2014.  |
|----------------|---|--------------|--------------|
| 1.             | Ekonomija   | 49           | 33           |
| 2.             | Poslovna ekonomija:   | 913          | 391          |
|                | • Turizam   | 277          | 156          |
|                | • Međunarodna trgovina  | 100          | 80           |
|                | • Marketing   | 237          | 119          |
|                | • Financijski menadžment  | 109          |              |
|                | • Menadžment  | 190          |              |
|                | • IT menadžment (prva generacija od akademske 2013./2014. godine) |              | 36           |
| 3.             | Nautika   | 125          | 165          |
| 4.             | Brodstrojarstvo   | 83           | 85           |
| 5.             | Pomorske tehnologije jahta i marina                               | 43           | 60           |
| 6.             | Elektrotehničke i komunikacijske tehnologije u pomorstvu          | 46           | 81           |
| 7.             | Primijenjeno/poslovno računarstvo                                 | 78           | 91           |
| 8.             | Akvakultura   | 24           | 60           |
| 9.             | Mediji i kultura društva  | 134          | 126          |
| 10.            | Restauracija i konzervacija umjetničkih dobara:                   | 68           | 60           |
|                | • drvo  | 29           | 18           |
|                | • papir   | 20           | 18           |
|                | • tekstil   | 8            | 4            |
|                | • metal   | 6            | 9            |
|                | • keramika  | 5            | 11           |
| <b>Ukupno:</b> |   | <b>1.563</b> | <b>1.152</b> |

Tablica 2.

## Broj upisanih studenata na stručne preddiplomske studije

| Br.            | Studij  | 2008./2009. | 2013./2014. |
|----------------|---|-------------|-------------|
| 1.             | Sestrinstvo   | 26          | 76          |
| 2.             | Financijski menadžment<br>(prva generacija od akademske 2012./2013. godine) |             | 46          |
| <b>Ukupno:</b> |   | <b>26</b>   | <b>122</b>  |

Prema podacima u tablicama 1. i 2. može se zaključiti da je u proteklih pet godina za 20% smanjen broj upisanih studenata na sveučilišne preddiplomske studije (s 1 589 na 1 274 studenta). Na to je najviše utjecao smanjen broj upisanih studenata na studij Poslovna ekonomija (s 913 na 391 student, ili 57%) jer se u okviru njega više ne izvode smjerovi Financijski menadžment i Menadžment, ali

se pokrenuo novi smjer, IT menadžment. Na svim drugim studijima nije bilo većih promjena iako je povećan interes za pomorske studije. Time je, uz pokretanje dvaju preddiplomskih stručnih studija, Sveučilište u Dubrovniku odgovorilo na potrebe za zapošljavanjem u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

Tablica 3.

Broj upisanih studenata na sveučilišne diplomske studije

| Br.            | Studij  | 2008./2009. | 2013./2014. |
|----------------|---|-------------|-------------|
| 1.             | Ekonomija   | 27          | 18          |
| 2.             | Poslovna ekonomija  | 149         | 221         |
|                | • Turizam   | 58          | 86          |
|                | • Međunarodna trgovina  | 91          | 46          |
|                | • Marketing   |             | 89          |
| 3.             | Pomorstvo<br>(prva generacija od akademske 2010./2011. godine)                                  |             | 79          |
| 4.             | Elektrotehničke i komunikacijske tehnologije u pomorstvu  | 15          | 11          |
| 5.             | Poslovno računarstvo  | 34          | 27          |
| 6.             | Marikultura   | 21          | 20          |
| 7.             | Odnosi s javnostima   | 50          | 64          |
| 8.             | Mediji  | 26          | 36          |
| 9.             | Restauracija i konzervacija artefakata<br>(prva generacija od akademske 2009./2010. godine) od: |             | 34          |
|                | • drva  |             | 10          |
|                | • papira  |             | 11          |
|                | • tekstila  |             | 3           |
|                | • metala  |             | 7           |
|                | • keramike  |             | 3           |
| <b>Ukupno:</b> |   | <b>322</b>  | <b>510</b>  |

Tablica 4.

Broj upisanih studenata na sveučilišni poslijediplomski specijalistički studij

| Br. | Studij                            | 2008./2009. | 2013./2014. |
|-----|-----------------------------------|-------------|-------------|
| 1.  | Upravljanje marketingom u turizmu | 35          | 18          |

Tablica 5.

Broj upisanih studenata na međusveučilišni poslijediplomski (doktorski) studij

| Br. | Studij                 | 2008./2009. | 2013./2014. |
|-----|------------------------|-------------|-------------|
| 1.  | Povijest stanovništva* | 21          | 49          |

\*Od šest međusveučilišnih poslijediplomskih (doktorskih) studija jedino se taj studij izvodi na Sveučilištu u Dubrovniku.



Broj upisanih studenata na sveučilišne diplomske studije u proteklih pet godina povećan je za 59% (s 322 na 510 studenata) u prvom redu jer se pokrenuo diplomski studij Restauracija i konzervacija artefakata od drva, papira, tekstila, metala i keramike, diplomski studij Pomorstvo i u okviru diplomskog studija Poslovna ekonomija smjer Marketing kako se vidi u tablici 3.

Tablica 6.

Broj ukupno upisanih studenata

| Br. | Studij  | 2008./2009.  | 2013./2014.  |
|-----|---|--------------|--------------|
| 1.  | Sveučilišni i stručni preddiplomski studiji         | 1 589        | 1 274        |
| 2.  | Sveučilišni diplomski studiji                       | 322          | 510          |
| 3.  | Sveučilišni poslijediplomski specijalistički studij | 35           | 18           |
| 4.  | Međusveučilišni poslijediplomski (doktorski) studij | 21           | 49           |
|     |   |              |              |
|     | <b>Ukupno:</b>                                      | <b>1 967</b> | <b>1 851</b> |

Ukupni broj studenata s indeksom Sveučilišta u Dubrovniku smanjio se u proteklih pet godina za 6% (s 1 967 na 1 851 studenta), kako se vidi u tablici 6.

Kad je riječ o broju upisanih studenata u prve godine preddiplomskih i diplomskih studija na Sveučilište u Dubrovniku, može se zaključiti da je u protekle dvije godine zaustavljen trend smanjenja upisa na preddiplomske studije, ali stagnira broj upisa na diplomske studije, kako se vidi u tablici 7.

Tablica 7.

Broj upisanih studenata u prve godine studija

| Br. | Studij                | 2009.      | 2010.      | 2011.      | 2012.      | 2013.      |
|-----|-----------------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| 1.  | Preddiplomski studiji | 509        | 378        | 336        | 435        | 448        |
| 2.  | Diplomski studiji     | 194        | 195        | 179        | 162        | 166        |
|     | <b>Ukupno:</b>        | <b>703</b> | <b>573</b> | <b>515</b> | <b>597</b> | <b>614</b> |

U tablicama od 8. do 10. uneseni su podaci o svim završenim studentima preddiplomskih studija u proteklih pet godina (od akademske 2008./2009. do 2013./2014. godine) na Sveučilištu u Dubrovniku.

Tablica 8.

## Broj završenih studenata sveučilišnih preddiplomskih studija

| Br. | Studij/smjer   | 2009.      | 2010.      | 2011.      | 2012.      | 2013.      | Ukupno       |
|-----|--|------------|------------|------------|------------|------------|--------------|
| 1.  | Ekonomija  | 7          | 9          | 5          | 7          | 5          | 33           |
| 2.  | Poslovna ekonomija                                       |            |            |            |            |            |              |
|     | • Turizam  | 36         | 14         | 34         | 29         | 37         | 150          |
|     | • Međunarodna trgovina                                   | 15         | 9          | 15         | 11         | 15         | 65           |
|     | • Marketing  | 38         | 22         | 28         | 24         | 41         | 153          |
|     | • Financijski menadžment                                 | 24         | 14         | 14         | 2          | 1          | 55           |
|     | • Menadžment   | 26         | 31         | 23         | 4          |            | 84           |
| 3.  | Nautika  | 25         | 22         | 27         | 20         | 39         | 133          |
| 4.  | Brodostrojarsvo  | 2          | 15         | 10         | 4          | 8          | 39           |
| 5.  | Pomorske tehnologije jahta i marina                      | 2          | 9          | 10         | 10         | 9          | 40           |
| 6.  | Elektrotehničke i komunikacijske tehnologije u pomorstvu | 9          | 5          | 8          | 3          | 6          | 31           |
| 7.  | Primijenjeno/poslovno računarstvo                        | 24         | 19         | 12         | 11         | 15         | 81           |
| 8.  | Akvakultura  | 4          | 8          | 6          | 5          | 7          | 30           |
| 9.  | Mediji i kultura društva                                 | 31         | 29         | 46         | 43         | 25         | 174          |
| 10. | Restauracija:  |            |            |            |            |            |              |
|     | • drva   | 10         | 10         |            | 5          |            | 28           |
|     | • papira   | 4          | 10         | 3          | 6          | 2          | 26           |
|     | • tekstila   |            | 4          | 4          | 1          | 1          | 8            |
|     | • metala   |            | 4          | 2          | 1          | 3          | 12           |
|     | • keramike   | 1          | 4          | 1          | 4          | 3          | 8            |
|     | <b>Ukupno:</b>   | <b>258</b> | <b>238</b> | <b>248</b> | <b>189</b> | <b>217</b> | <b>1 150</b> |

Tablica 9.

## Broj završenih studenata stručnog preddiplomskog studija

| Br. | Studij      | 2009. | 2010. | 2011. | 2012. | 2013. | Ukupno |
|-----|-------------|-------|-------|-------|-------|-------|--------|
| 1.  | Sestrinstvo |       |       |       | 14    | 39    | 53     |

Tablica 10.

## Broj završenih studenata svih preddiplomskih studija

| Br. | Studij              | 2009.      | 2010.      | 2011.      | 2012.      | 2013.      | Ukupno       |
|-----|---------------------|------------|------------|------------|------------|------------|--------------|
| 1.  | Sveučilišni studiji | 258        | 238        | 248        | 189        | 217        | 1 150        |
| 2.  | Stručni studij      |            |            |            | 14         | 39         | 53           |
|     | <b>Ukupno:</b>      | <b>258</b> | <b>238</b> | <b>248</b> | <b>203</b> | <b>256</b> | <b>1 203</b> |

Prema podacima u tablicama od 8. do 10. može se zaključiti da su u proteklih pet godina na Sveučilištu u Dubrovniku preddiplomske studije završila 1 203 studenta, ili prosječno 240 studenata godišnje. Od njih je više od 85% nastavilo visoko obrazovanje upisom na diplomske studije Sveučilišta u

Dubrovniku.

U tablicama od 11. do 14. uneseni su podaci o svim završenim studentima diplomskih i poslijediplomskih studija u proteklih pet godina (od akademske 2008./2009. do 2013./2014. godine) na Sveučilištu u Dubrovniku.

Tablica 11.

Broj završenih studenata sveučilišnih diplomskih studija

| Br. | Studij/smjer   | 2009.     | 2010.     | 2011.     | 2012.      | 2013.      | Ukupno     |
|-----|--|-----------|-----------|-----------|------------|------------|------------|
| 1.  | Ekonomija  | 6         | 4         | 7         | 6          | 14         | 37         |
| 2.  | Poslovna ekonomija                                       |           |           |           |            |            |            |
|     | • Turizam  | 3         | 3         | 19        | 18         | 12         | 55         |
|     | • Međunarodna trgovina                                   | 3         | 10        | 24        | 35         | 19         | 91         |
|     | • Marketing  |           |           |           | 11         | 25         | 36         |
| 3.  | Pomorstvo  |           |           |           |            | 12         | 12         |
| 4.  | Elektrotehničke i komunikacijske tehnologije u pomorstvu | 3         | 10        | 3         | 6          | 5          | 27         |
| 5.  | Poslovno računarstvo                                     |           | 12        | 13        | 17         | 7          | 49         |
| 6.  | Marikultura  | 4         | 7         | 2         | 5          | 5          | 23         |
| 7.  | Mediji   |           | 4         | 1         | 27         | 3          | 35         |
| 8.  | Odnosi s javnostima                                      |           | 3         | 18        | 43         | 11         | 75         |
| 10. | Restauracija i konzervacija artefakata od:               |           |           |           |            |            |            |
|     | • drva   |           |           |           | 2          | 4          | 6          |
|     | • papira   |           |           |           | 3          | 3          | 6          |
|     | • tekstila   |           |           |           | 1          | 1          | 2          |
|     | <b>Ukupno:</b>   | <b>19</b> | <b>53</b> | <b>87</b> | <b>174</b> | <b>121</b> | <b>454</b> |

Prema podacima u tablici 11. može se zaključiti da su u proteklih pet godina na Sveučilištu u Dubrovniku diplomske studije završila 454 studenta, ili prosječno 90 studenata godišnje. Pritom valja napomenuti da će godišnje porasti prosječan broj diplomiranih studenata jer su se u prve tri godine promatranoga razdoblja tek pokretali novi diplomski studiji.

Tablica 12.

Broj završenih studenata sveučilišnog poslijediplomskog specijalističkog studija

| Br. | Studij                            | 2009. | 2010. | 2011. | 2012. | 2013. | Ukupno |
|-----|-----------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|--------|
| 1.  | Upravljanje marketingom u turizmu |       |       | 11    |       |       | 11     |

Tablica 13.  
Broj završenih studenata međusveučilišnog poslijediplomskog (doktorskog) studija

| Br. | Studij                | 2009. | 2010. | 2011. | 2012. | 2013. | Ukupno |
|-----|-----------------------|-------|-------|-------|-------|-------|--------|
| 1.  | Povijest stanovništva |       |       | 1     | 3     | 4     | 8      |

Tablica 14.  
Broj ukupno završenih studenata

| Br. | Studij  | 2009.      | 2010.      | 2011.      | 2012.      | 2013.      | Ukupno       |
|-----|---|------------|------------|------------|------------|------------|--------------|
| 1.  | Preddiplomski studiji   | 258        | 238        | 248        | 203        | 256        | 1 203        |
| 2.  | Diplomski studiji   | 19         | 53         | 87         | 174        | 121        | 454          |
| 3.  | Sveučilišni poslijediplomski specijalistički studij                         |            |            | 11         |            |            | 11           |
| 4.  | Međusveučilišni poslijediplomski (doktorski) studij "Povijest stanovništva" |            |            | 1          | 3          | 4          | 8            |
|     | <b>Ukupno</b>   | <b>277</b> | <b>291</b> | <b>347</b> | <b>380</b> | <b>381</b> | <b>1 676</b> |

Ukupni broj od 1 657 završenih studenata u tablici 14. odnosi se na studente koji su dobili svjedodžbe (nakon završenog preddiplomskog studija) i diplome (nakon završenog diplomskog studija). To pak znači da su u proteklih pet godina (od 2009. do 2013.) na Sveučilištu u Dubrovniku studije završila ukupno 1 222 studenta.

## SREDNJEŠKOLSKO OBRAZOVANJE U DUBROVAČKO-NERETVANSKOJ ŽUPANIJI

Srednje obrazovanje u Dubrovačko-neretvanskoj županiji organiziralo je šest gradova: Dubrovnik, Korčula, Vela Luka, Blato, Metković, Ploče i Opuzen. U školskoj 2013./2014. godini u šesnaest (16) škola bilo je ukupno upisano 5 678 učenika, od kojih je 4 321 učenik stjecao srednje četverogodišnje obrazovanje, a 1 357 učenika srednje trogodišnje obrazovanje. U tablici 15. pokazana je struktura upisanih učenika u četverogodišnje srednje škole.

Tablica 15.  
Upisani učenici u četverogodišnje škole

| Četverogodišnje srednje škole | Upisani u IV. razred | Ukupno upisani |
|-------------------------------|----------------------|----------------|
| Gimnazije                     | 432                  | 1 777          |
| Strukovne škole               | 672                  | 2 445          |
| Umjetničke škole              | 24                   | 99             |
| <b>Ukupno:</b>                | <b>1 128</b>         | <b>4 321</b>   |

Od ukupno upisanih 1 777 gimnazijalaca, u Dubrovniku ih je pohađalo njih 890, u Metkoviću 448, u Pločama 183, u Korčuli 105 učenika, u Veloj Lukci 71 učenik i u Blatu 80 učenika, kako se vidi u tablici 16.

Tablica 16.

## Upisani učenici u gimnazije

| Grad                         | Škola/usmjerenje  | Upisani u IV. razred | Ukupno upisani |
|------------------------------|---|----------------------|----------------|
| Dubrovnik                    | Gimnazije u Dubrovniku:                                 | <b>208</b>           | <b>890</b>     |
|                              | Gimnazija Dubrovnik                                     | 137                  | 522            |
|                              | Opća gimnazija  | 82                   | 347            |
|                              | Prirodoslovno-matematička gimnazija                     | 26                   | 108            |
|                              | Jezična gimnazija                                       | 29                   | 108            |
|                              | Opća gimnazija (za sportaše)                            |                      | 59             |
|                              | Klasična gimnazija "Ruđer Bošković"                     | 33                   | 120            |
|                              | Opća gimnazija (privatna)                               | 38                   | 98             |
|                              | Ekonomska gimnazija (Ekonomska i trgovačka škola)       |                      | 23             |
|                              | Turistička gimnazija (Turistička i ugostiteljska škola) |                      | 27             |
| Metković                     | Srednja škola Metković                                  | <b>112</b>           | <b>448</b>     |
|                              | Opća gimnazija  | 28                   | 112            |
|                              | Prirodoslovno-matematička gimnazija                     | 28                   | 112            |
|                              | Jezična gimnazija                                       | 56                   | 224            |
| Ploče                        | Srednja škola "Fra. Andrija Kačić Miošić"               | <b>44</b>            | <b>183</b>     |
|                              | Opća gimnazija  | 44                   | 183            |
| Korčula                      | Srednja škola Korčula                                   | <b>29</b>            | <b>105</b>     |
|                              | Opća gimnazija  | 29                   | 105            |
| Vela Luka                    | Srednja škola Vela luka                                 | <b>21</b>            | <b>71</b>      |
|                              | Opća gimnazija  | 21                   | 71             |
| Blato                        | Srednja škola Blato                                     | <b>18</b>            | <b>80</b>      |
|                              | Opća gimnazija  | 18                   | 80             |
| <b>Ukupno gimnazijalaca:</b> |   | <b>432</b>           | <b>1 777</b>   |

Od ukupno 2 445 učenika upisanih u strukovne četverogodišnje škole, u Dubrovniku ih je pohađalo njih 1 573, u Metkoviću 225 učenika, u Opuzenu njih 205, u Pločama 182, u Korčuli 154, u Veloj Lukci 60 i u Blatu 46 učenika. Struktura tako upisanih učenika vidi se u tablici 17.

Tablica 17.

## Upisani učenici u četverogodišnje strukovne škole

| Grad      | Škola                                     | Upisani u IV. razred | Ukupno upisani |
|-----------|---|----------------------|----------------|
| Dubrovnik | Ekonomska i trgovačka škola Dubrovnik     | 53                   | 153            |
| Metković  | Srednja škola Metković                    | 42                   | 161            |
| Ploče     | Srednja škola "Fra. Andrija Kačić Miošić" | 20                   | 79             |
| Vela Luka | Srednja škola Vela Luka                   | 20                   | 60             |
|           | <b>Ukupno ekonomisti</b>                  | <b>135</b>           | <b>453</b>     |

|           |  |           |            |
|-----------|--|-----------|------------|
| Dubrovnik | Ekonomska i trgovačka škola Dubrovnik          | 54        | 133        |
| Opuzen    | Srednja poljoprivredna i tehnička škola Opuzen | 27        | 90         |
| Blato     | Srednja škola Blato                            |           | 11         |
|           | <b>Ukupno komercijalisti</b>                   | <b>81</b> | <b>234</b> |

|           |   |    |    |
|-----------|---|----|----|
| Dubrovnik | Turistička i ugostiteljska škola Dubrovnik – turističko-hotelijerski komercijalisti | 17 | 93 |
|-----------|---|----|----|

|           |   |            |            |
|-----------|---|------------|------------|
| Dubrovnik | Turistička i ugostiteljska škola Dubrovnik      | 90         | 294        |
| Ploče     | Srednja škola "Fra. Andrija Kačić Miošić"       | 27         | 103        |
| Korčula   | Srednja škola Korčula                           | 19         | 97         |
|           | <b>Ukupno hotelijersko-turistički tehničari</b> | <b>136</b> | <b>494</b> |

|           |  |    |     |
|-----------|--|----|-----|
| Dubrovnik | Ekonomska i trgovačka škola Dubrovnik – poslovni tajnici | 23 | 100 |
|-----------|--|----|-----|

|           |  |    |     |
|-----------|--|----|-----|
| Dubrovnik | Pomorsko-tehnička škola Dubrovnik – pomorski nautičari | 27 | 193 |
|-----------|--|----|-----|

|           |  |           |            |
|-----------|--|-----------|------------|
| Dubrovnik | Pomorsko-tehnička škola Dubrovnik          | 27        | 97         |
| Korčula   | Srednja škola Korčula                      | 5         | 26         |
|           | <b>Ukupno tehničari za brodstrojarstvo</b> | <b>32</b> | <b>123</b> |

|           |  |           |            |
|-----------|--|-----------|------------|
| Dubrovnik | Pomorsko-tehnička škola Dubrovnik                | 28        | 104        |
| Metković  | Srednja škola Metković                           | 18        | 41         |
| Blato     | Srednja škola Blato                              | 10        | 35         |
|           | <b>Ukupno računalni tehničari za strojarstvo</b> | <b>56</b> | <b>180</b> |

|           |                                   |           |            |
|-----------|-----------------------------------|-----------|------------|
| Dubrovnik | Pomorsko-tehnička škola Dubrovnik | 38        | 127        |
| Korčula   | Srednja škola Korčula             |           | 19         |
|           | <b>Ukupno elektrotehničari</b>    | <b>38</b> | <b>146</b> |

|         |   |   |    |
|---------|---|---|----|
| Korčula | Srednja škola Korčula – <b>tehničari za mehatroniku</b> | 6 | 12 |
|---------|---|---|----|

|        |   |           |           |
|--------|---|-----------|-----------|
| Opuzen | Srednja poljoprivredna i tehnička škola Opuzen: |           |           |
|        | - <b>poljoprivredni tehničari opći</b>          | <b>18</b> | <b>28</b> |
|        | - <b>voćari-vinogradari-vinari</b>              |           | <b>12</b> |
|        | - <b>fitofarmaceuti</b>                         | <b>21</b> | <b>75</b> |

|          |  |    |    |
|----------|--|----|----|
| Metković | Srednja škola Metković – <b>poljoprivredni tehničar biljne proizvodnje</b> | 23 | 23 |
|----------|--|----|----|

|           |                                   |  |           |
|-----------|-----------------------------------|--|-----------|
| Dubrovnik | Obrtnička škola Dubrovnik:        |  |           |
|           | - <b>agroturistički tehničari</b> |  | <b>20</b> |
|           | - <b>arhitektonski tehničari</b>  |  | <b>34</b> |

|           |   |           |            |
|-----------|---|-----------|------------|
| Dubrovnik | Medicinska škola Dubrovnik:                                 |           |            |
|           | - <b>medicinske sestre/tehničari opće zdravstvene njege</b> | <b>31</b> | <b>113</b> |
|           | - <b>zdravstveno-laboratorijski tehničari</b>               | <b>28</b> | <b>112</b> |

U četverogodišnju srednju umjetničku školu u Dubrovniku ukupno je upisano 99 učenika a njihova struktura vidi se u tablici 18.

Tablica 18.

Upisani učenici u četverogodišnju srednju umjetničku školu

| Grad      | Škola                             | Upisani u IV. razred | Ukupno upisani |
|-----------|-----------------------------------|----------------------|----------------|
| Dubrovnik | Umjetnička škola Luke Sorkočevića |                      |                |
|           | - <b>glazbenik</b>                | <b>17</b>            | <b>62</b>      |
|           | - <b>slikarski dizajner</b>       | <b>7</b>             | <b>37</b>      |

U Dubrovniku je u devet srednjih škola bilo ukupno upisano 3 036 učenika - Gimnazija Dubrovnik (622 učenika), Turistička i ugostiteljska škola (609 učenika), Pomorsko-tehnička škola (521 učenik), Ekonomska i trgovačka škola (480 učenika), Obrtnička škola (247 učenika), Medicinska škola (225

učenika) i Umjetnička škola Luke Sorkočevića (114 učenika) te Klasična gimnazija “Ruđer Bošković” (120 učenika) i Dubrovačka privatna gimnazija (98 učenika).

Na području doline Neretve u četiri srednje škole ukupno je bilo upisano 1 964 učenika. U Metkoviću je u dvije srednje škole bilo upisano 1 248 učenika - Srednja škola Metković (800 učenika) i Gimnazija Metković (448 učenika), u Pločama u Srednju školu fra Andrije Kačića Miošića 511 učenika i u Opuzenu u Srednju poljoprivrednu i tehničku školu 205 učenika.

Na otoku Korčula u tri srednje škole ukupno je bilo upisano 678 učenika - Srednja škola Korčula 334 učenika, Srednja škola Blato 182 učenika i Srednja škola Vela Luka 162 učenika.

## OSNOVNO OBRAZOVANJE U DUBROVAČKO- -NERETVANSKOJ ŽUPANIJI

Osnovno obrazovanje od posebnog je društvenog interesa koje obuhvaća odgoj i obvezno obrazovanje djece radi stjecanja znanja, umijeća, stavova i navika potrebnih za život i rad te za daljnje školovanje. Temelji se, između ostaloga, na načelu jednakosti obrazovnih šansa za sve učenike na partnerstvu svih odgojno-obrazovnih čimbenika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

U 31 osnovnu školu u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u školskoj 2013./2014. godini bilo je ukupno upisano 9 446 učenika, od kojih je 1 188 bilo upisano u prve razrede, kako se vidi u tablici 19.

Tablica 19.

Broj upisanih učenici u osnovne škole

| Red. br. | Osnovna škola                | Broj učenika u razredima |              |        |
|----------|------------------------------|--------------------------|--------------|--------|
|          |                              | I. razred                | VIII. razred | Ukupno |
| 1.       | “Marin Getaldić” - Dubrovnik | 42                       | 40           | 316    |
| 2.       | “Lapad” - Dubrovnik          | 119                      | 130          | 919    |
| 3.       | “Marin Držić” - Dubrovnik    | 79                       | 78           | 512    |
|          | - specijalna škola           |                          | 49           | 49     |
| 4.       | “Ivan Gundulić” - Dubrovnik  | 102                      | 80           | 687    |
| 5.       | “Mokošica” - Dubrovnik       | 82                       | 72           | 623    |
| 6.       | “Antuna Masle” - Orašac      | 20                       | 14           | 113    |
| 7.       | “Gruda” - Gruda              | 33                       | 36           | 254    |
| 8.       | “Cavtat” - Cavtat            | 47                       | 44           | 375    |
| 9.       | “Župa Dubrovačka” - Mlini    | 79                       | 79           | 621    |
| 10.      | “Mljet” - Babino Polje       | 6                        | 6            | 52     |



|     |   |                  |                   |               |
|-----|---|------------------|-------------------|---------------|
| 11. | “Slano” -Slano                                    | 17               | 4                 | <b>68</b>     |
| 12. | “Primorje” - Smokovljani                          | 7                | 8                 | <b>60</b>     |
| 13. | “Ston” - Ston                                     | 12               | 16                | <b>123</b>    |
| 14. | “Janjina” -Janjina                                | 8                | 10                | <b>71</b>     |
| 15. | “Trpanj” - Trpanj                                 | 4                | 8                 | <b>48</b>     |
| 16. | “Petar Šegedin” - Orebić                          | 38               | 29                | <b>241</b>    |
| 17. | “Kuna” - Kuna                                     | 5                | 1                 | <b>40</b>     |
| 18. | “Petar Kanavelić” - Korčula                       | 40               | 51                | <b>386</b>    |
| 19. | “Ante Curać Pinjac” - Žrnovo                      | 11               | 8                 | <b>89</b>     |
| 20. | “Smokvica” - Smokvica                             | 13               | 17                | <b>107</b>    |
| 21. | “Blato” - Blato                                   | 30               | 37                | <b>275</b>    |
| 22. | “Vela Luka” - Vela Luka                           | 40               | 44                | <b>307</b>    |
| 23. | “Braća Glumac” - Lastovo                          | 5                | 5                 | <b>41</b>     |
| 24. | “Vladimir Nazor” - Ploče                          | 51               | 79                | <b>507</b>    |
| 25. | “Ivo Dugandžić Mišić”- Komin                      | 15               | 12                | <b>93</b>     |
| 26. | “Fra Ante Gnječ” - Staševica                      | 12               | 13                | <b>89</b>     |
| 27. | “Kula Norinska” -<br>Kula Norinska                | 8                | 16                | <b>92</b>     |
| 28. | “Stjepan Radić” - Metković                        | 119              | 146               | <b>1037</b>   |
| 29. | “Don Mihovil Pavlinović” - Metković               | 97               | 103               | <b>821</b>    |
| 30. | “Otrići - Dubrave” - Oštrići-Seoci                | 8                | 12                | <b>78</b>     |
| 31. | “Opuzen” - Opuzen                                 | 39               | 50                | <b>352</b>    |
|     | <b>Ukupno:</b>                                    | <b>1 188</b>     | <b>1 279</b>      | <b>9 446</b>  |
|     |   |                  |                   |               |
|     | <b>Umjetničke osnovne škole</b>                   | <b>I. razred</b> | <b>VI. razred</b> | <b>Ukupno</b> |
|     | Umjetnička škola “Luka Sorkočević” -<br>Dubrovnik | 117              | 54                | 478           |
|     | Glazbena OŠ “Ploče”                               | 15               | 7                 | 63            |
|     | Glazbena OŠ “Metković”                            | 35               | 16                | 133           |
|     | OŠ “Orebić”                                       | 28               | 1                 | 82            |
|     | OŠ “Petar Kanavelić” - Korčula                    | 35               | 7                 | 110           |
|     | Glazbena OŠ “Vela Luka”                           | 12               | 15                | 71            |
|     | Glazbena OŠ “Blato”                               | 24               | 10                | 95            |
|     | Glazbena OŠ “Opuzen”                              | 16               | 6                 | 45            |
|     | <b>Ukupno:</b>                                    | <b>282</b>       | <b>116</b>        | <b>1.077</b>  |

Treba napomenuti da se na razini Dubrovačko-neretvanske županije smanjuje broj upisane djece u osnovne škole, i to je smanjenje broja upisanih naglašeno na otocima Mljetu i Lastovu, poluotoku Pelješcu i Dubrovačkom primorju.

Jednako tako, i osnovne škole Grada Dubrovnika bilježe kontinuirano smanjenje broja učenika. U šest osnovnih škola u Dubrovniku školske 2013./2014. godine ukupno je bilo upisano 3 199 djece, što je 801 dijete manje negoli ih je bilo upisano prije deset godina, kako se vidi u tablici 20. Iako je školske 2013./2014. godine prvi put, nakon nekoliko proteklih godina, upisano u prve razrede više od 400 učenika (446 učenika), smanjenje broja ukupno upisanih je nastavljeno. Također, pripajanje osnovne škole s otoka Šipana osnovnoj školi "Ivan Gundulić" 1. siječnja 2013. označilo je završetak procesa zatvaranja osnovnih škola na Elafitskim otocima.

Tablica 20.

Broj upisanih učenika u osnovne škole Grada Dubrovnika

| Osnovna škola    | Školska 2004./2005. godina | Školska 2013./2014. godina | +/-         |
|------------------|----------------------------|----------------------------|-------------|
| "Marin Getaldić" | 482                        | 319                        | -163        |
| "Marin Držić"    | 630                        | 556                        | -74         |
| "Lapad"          | 1.133                      | 911                        | -222        |
| "Ivan Gundulić"  | 713                        | 689                        | -24         |
| "Mokošica"       | 875                        | 613                        | -262        |
| "Antun Masle"    | 166                        | 110                        | -56         |
| <b>Ukupno:</b>   | <b>3 999</b>               | <b>3 198</b>               | <b>-801</b> |

## PREDŠKOLSKO OBRAZOVANJE U DUBROVAČKO- -NERETVANSKOJ ŽUPANIJI

Državnim pedagoškim standardom predškolskog odgoja i naobrazbe u Hrvatskoj su utvrđeni uvjeti za rad dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost organiziranog odgojno-obrazovnog rada s djecom predškolske dobi. Propisani su programi s obzirom na trajanje i namjenu, ustroj, prostori i oprema, mjerila za broj djece u odgojnim skupinama, broj odgajatelja i stručnih suradnika te materijalni i financijski uvjeti rada.

Na području Dubrovačko-neretvanske županije, prema zadnjim službenim podacima Upravnog odjela za obrazovanje, kulturu, znanost i sport Dubrovačko-neretvanske županije u školskoj 2009./2010. godini bio je otvoren 21 vrtić s više od 4 000 djece, kojima su osnivači jedinice lokalne samouprave (14 vrtića), privatnici (5 vrtića) i vjerske zajednice (3 vrtića), kako je pokazano u tablici 21.

Tablica 21.

## Broj upisane djece u vrtiće

|     | Naziv   | Broj grupa | Broj djece   |
|-----|---|------------|--------------|
| 1.  | Dječji vrtići "Dubrovnik" - Dubrovnik                 | 67         | 1 575        |
| 2.  | Dječji vrtić "Petar Pan" - Dubrovnik                  | 1          | 20           |
| 3.  | Dječji vrtić "Calimero" - Dubrovnik                   | 1          | 40           |
| 4.  | Dječji vrtić "Bubamara" - Dubrovnik                   | 1          | 27           |
| 5.  | Dječji vrtić "Konavle" - Cavtat                       | 14         | 366          |
| 6.  | Dječji vrtić "Župa Dubrovačka" - Mlini                | 18         | 367          |
| 7.  | Dječji vrtić "Slano" - Slano                          | 2          | 38           |
| 8.  | Dječji vrtić "Ston" - Ston                            | 2          | 51           |
| 9.  | Dječji vrtić "Orebić" - Orebić                        | 9          | 160          |
| 10. | Dječji vrtić "Korčula" - Korčula                      | 9          | 149          |
| 11. | Dječji vrtić "Anđeli čuvari" - Korčula                | 5          | 115          |
| 12. | Dječji vrtić "Bambi" - Smokvica                       | 1          | 18           |
| 13. | Dječji vrtić "Blato" - Blato                          | 4          | 60           |
| 14. | Dječji vrtić "Marija Petković" - Blato                | 2          | 50           |
| 15. | Dječji vrtić "Radost" - Vela Luka                     | 4          | 95           |
| 16. | Dječji centar Metković - Metković                     | 21         | 450          |
| 17. | Dječji vrtić "Mali Isus" - Metković                   | 1          | 25           |
| 18. | Dječji vrtić "Leut" - Metković                        | 2          | 43           |
| 19. | Dječji vrtić "Opuzen" - Opuzen                        | 4          | 100          |
| 20. | Dječji vrtić pri OŠ "Otrići - Dubrave" - Oštrić-Seoci | 2          | 18           |
| 21. | Dječji vrtić "Ploče" - Ploče                          | 10         | 220          |
| 22. | Dječji vrtić pri OŠ "Lastovo" - Lastovo               | 1          | 22           |
|     | <b>Ukupno:</b>  | <b>181</b> | <b>4 009</b> |

Vjerojatno je broj vrtića i upisane djece u školskoj 2013./2014. godini porastao, ali to za ovu analizu nema bitnog utjecaja.

### **OBRAZOVNA STRUKTURA NEZAPOSLENIH OSOBA U DUBROVAČKO-NERETVANSKOJ ŽUPANIJI 31. PROSINCA 2013.**

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, područni ured Dubrovnik, 31. prosinca 2013. u Dubrovačko-neretvanskoj županiji bile su evidentirane 9 504 nezaposlene osobe prema obrazovnoj strukturi koja je dana u tablici 22.

Tablica 22.

## Broj i obrazovna struktura nezaposlenih

|   |              |              |
|---|--------------|--------------|
| <b>Ukupno nezaposlenih</b>  | <b>9 504</b> | <b>100%</b>  |
| <b>Bez škole i nezavršena osnovna škola</b>                                 | <b>113</b>   | <b>1,2%</b>  |
| <b>Osnovna škola</b>  | <b>1 422</b> | <b>15%</b>   |
| <b>Srednja škola za zanimanja do tri godine i škola za KV i VKV radnike</b> | <b>3 653</b> | <b>38,4%</b> |
| <b>Srednja škola za zanimanja od četiri i više godina</b>                   | <b>2 681</b> | <b>28,2%</b> |
| <b>Gimnazija</b>  | <b>359</b>   | <b>3,8%</b>  |
| <b>Viša škola, I. stupanj fakulteta i stručni studij</b>                    | <b>544</b>   | <b>5,7%</b>  |
| <b>Fakulteti, akademije, magisteriji, doktorati</b>                         | <b>732</b>   | <b>7,7%</b>  |

Prema podacima u tablici 22. valja naglasiti da je od ukupnog broja evidentirano nezaposlenih njih 66,6% sa završenom srednjom strukovnom školom (trogodišnjom i četverogodišnjom) i da njih 15% ima samo osnovno obrazovanje. Ne upuštajući se u detaljniju analizu to su podaci koji upućuju na potrebu da se takve osobe koje ne mogu naći zapošljavanje u struci, uključe u dodatne obrazovne procese, u prvom redu u programe cjeloživotnog obrazovanja. To se odnosi i na 13,4% evidentiranih sa završenim višim i visokim obrazovanjem.

U isto vrijeme, prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Ministarstvu rada i mirovinskog sustava za 2013. Godinu, u svim županijama Republike Hrvatske nedostaje visokoobrazovnih kadrova u području: medicine, matematike, elektrotehnike, strojarstva, računarstva, anglistike, germanistike, edukacijsko-rehabilitacijskih znanosti i logopedije, a ne treba novih kadrova iz: biotehničkih znanosti, umjetničkog područja, ekonomije i prava. Također, od strukovnih programa srednjoškolskog obrazovanja nedostaju slastičari, mesari, tesari, i farmaceutski tehničar, a ne treba: novih ekonomista i trgovaca, hotelijersko-gostiteljskih tehničara, prodavača, frizera, fotografa i automehaničara.

Također, prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, područni ured Dubrovnik (dalje: HZZZ – DBK), 31. prosinca 2013. deficitarna zanimanja bila su ona sa:

- *srednjom školom*: barmen, konobar, kozmetičar, kuhar, maser, medicinska sestra, pekar, pomoćni konobar, pomoćni kuhar, tesar i vozač autobusa,
- *višom školom*: fizioterapeut i sanitarni inženjer,
- *visokom školom*: dipl. ing. arhitekture, dipl. ing. hortikulture, dr. opće medicine, mag. farmacije, socijalni radnik, učitelj biologije, učitelj fizike i učitelj matematike.

Također, u tom su Zavodu evidentirane nezaposlene osobe koje su završile studije na Sveučilištu u Dubrovniku. Ti podaci i podaci o završenim

studentima (2013. godine i u proteklih pet godina) na Sveučilištu u Dubrovniku dani su u tablicama 23. i 24.

Tablica 23.  
Broj evidentirano nezaposlenih i završenih studenata preddiplomskih studija Sveučilišta u Dubrovniku (SVDU)

| Br. | SVJEDODŽBA  | SVDU završili 2009. – 2013. | SVDU završili 2013. | HZZZ DBK nezaposleni |
|-----|---|-----------------------------|---------------------|----------------------|
| 1.  | sveučilišni/a prvostupnik/prvostupnica inženjer/inženjerka elektrotehničke i komunikacijske tehnologije u pomorstvu | 31                          | 6                   | 4                    |
| 2.  | sveučilišni/a prvostupnik/prvostupnica inženjer/inženjerka računarstva  | 81                          | 15                  | 3                    |
| 3.  | sveučilišni/a prvostupnik/prvostupnica inženjer/inženjerka pomorskog prometa nautičkog smjera                       | 133                         | 39                  | 4                    |
| 4.  | sveučilišni/a prvostupnik/prvostupnica inženjer/inženjerka pomorskih tehnologija jahta i marina                     | 40                          | 9                   | 3                    |
| 5.  | sveučilišni/a prvostupnik/prvostupnica restauracije i konzervacije drva   | 28                          |                     | 1                    |
| 6.  | sveučilišni/a prvostupnik/prvostupnica restauracije i konzervacije papira   | 26                          | 2                   | 3                    |
| 7.  | sveučilišni/a prvostupnik/prvostupnica restauracije i konzervacije keramike   | 8                           | 3                   | 2                    |
| 8.  | sveučilišni/a prvostupnik/prvostupnica ekonomije  | 33                          | 5                   | 32                   |
| 9.  | sveučilišni/a prvostupnik/prvostupnica novinarstva i odnosa s javnostima  | 174                         | 25                  | 12                   |
| 10. | stručni prvostupnik/prvostupnica sestrinstva  | 53                          | 39                  | 6                    |
|     | <b>Ukupno:</b>  | <b>607</b>                  | <b>143</b>          | <b>70</b>            |

Prema podacima u tablici 23. može se zaključiti da je u proteklih pet godina na Sveučilištu u Dubrovniku preddiplomske studije završilo 607 studenata, od kojih je 2013. godine studije završilo njih 143. Na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, područni ured Dubrovnik evidentirao je njih 70 nezaposlenih, ili 11,5% od tako završenih studenata u proteklih pet godina na Sveučilištu u Dubrovniku. Pritom valja napomenuti da su sve preddiplomske studije na Sveučilištu u Dubrovniku u proteklih pet godina završila 1 203 studenata, od kojih je 2013. godine studije završilo njih 256.

Tablica 24.

Broj evidentirano nezaposlenih i završenih studenata diplomskih studija  
Sveučilišta u Dubrovniku (SVDU)

| Br. | SVJEDODŽBA   | SVDU<br>završili<br>2009. – 2013. | SVDU<br>završili<br>2013. | HZZZ DBK<br>nezaposleni |
|-----|--|-----------------------------------|---------------------------|-------------------------|
| 1.  | magistar/magistra inženjer/inženjerka elektrotehničke i komunikacijske tehnologije u pomorstvu | 27                                | 5                         | 4                       |
| 2.  | magistar/magistra inženjer/inženjerka računarstva  | 49                                | 7                         | 8                       |
| 3.  | magistar/magistra inženjer/inženjerka pomorskog prometa  | 12                                | 12                        | 3                       |
| 4.  | magistar/magistra inženjer/inženjerka marikulture  | 23                                | 5                         | 3                       |
| 5.  | magistar/magistra restauracije i konzervacije drva   | 6                                 | 4                         | 5                       |
| 6.  | magistar/magistra restauracije i konzervacije papira   | 6                                 | 3                         | 2                       |
| 7.  | magistar/magistra ekonomije  | 37                                | 14                        | 26                      |
| 8.  | magistar/magistra poslovne ekonomije – smjer turizam   | 55                                | 12                        | 2                       |
| 9.  | magistar/magistra poslovne ekonomije – smjer međunarodna trgovina                              | 91                                | 19                        | 2                       |
| 10. | magistar/magistra javnih medija  | 35                                | 3                         | 5                       |
| 11. | magistar/magistra odnosa s javnostima  | 75                                | 11                        | 17                      |
|     | <b>Ukupno</b>  | <b>416</b>                        | <b>95</b>                 | <b>77</b>               |

Prema podacima u tablici 24. može se zaključiti da je u proteklih pet godina na Sveučilištu u Dubrovniku diplomske studije završilo 416 studenata, od kojih je 2013. godine studije završilo njih 95. Na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, područni ured Dubrovnik evidentirao je njih 77 nezaposlenih, ili 18,5% tako završenih studenata u proteklih pet godina na Sveučilištu u Dubrovniku. Pritom valja napomenuti da su sve diplomske studije na Sveučilištu u Dubrovniku u proteklih pet godina završila 454 studenata, od kojih je 2013. godine studije završilo njih 121.

## SAŽETAK ANALIZE OBRAZOVANJA U DUBROVAČKO-NERETVANSKOJ ŽUPANIJI

Geografski položaj Dubrovačko-neretvanske županije i broj stanovnika koji se trajno smanjuje u njezinu ruralnom dijelu - u prvom redu u Dubrovačkom primorju i na Elafitskom otocima - bitno utječu na razvedenost škola i njihovu brojnost. Zato je važno, sagledavajući cjelovitu problematiku povezanu od

dječjih vrtića i osnovnih škola, do škola srednjeg i visokog obrazovanja, sustavno se ispomagati i poticati na međusobnu suradnju.

- a) Na području Dubrovačko-neretvanske županije još uvijek je premalen broj predškolskih ustanova, kojima su osnivači jedinice lokalne samouprave, privatnici i vjerske zajednice. Mnoge od njih djeluju u lošim prostornim uvjetima, ili su nedostatno opremljene, ili je broj djece u grupama veći negoli to propisuju predškolski standardi. Na evidentirano više od 4 000 djece u vrtićima, još uvijek je premalo pedagoga, psihologa i defektologa, a pridodaju li se tomu i nedostatna novčana sredstva, onda je teško, u takvim uvjetima, ostvarivati zadane razine predškolskih standarda. Zato se mora sustavno pristupiti otklanjanju svih uočenih nedostataka, a dodatnim stimulativnim mjerama još više poticati stručno usavršavanje odgajatelja, koji su prvi u nizu kvalificiranih osoba s kojima se djeca susreću u predviđenom obveznom obrazovanju. Analize pokazuju da prosječno godišnje 1 300 predškolske djece upisuje prve razrede osnovnih škola.
- b) Razvedenost osnovnih škola u Dubrovačko-neretvanskoj županiji godinama se sužava. Danas ni jednom Elafitskom otoku nema osnovne škole, u neke osnovne škole valja značajnije uložiti u uređenje i opremanje prostora, neadekvatno su riješene popratne prostorije (ili tih prostorija nema) za cjelodnevni boravak učenika a umnogim osnovnim školama nastava se izvodi u više smjena. Pridodaju li se tomu povećani troškovi organizacije prijevoza učenika do udaljenih škola, kao i očekivane bitne promjene temeljem uvođenja devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja, nije realno očekivati da će se moći ispuniti propisani standardi Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Zato je prijeko potrebno da se za 9 500 upisanih učenika u osnovnim školama (evidentirano za školsku 2013./2014. godinu) sustavno osiguravaju svi preduvjeti u skladu ne samo sa smjernicama Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta nego i s EU smjernicama i kriterijima. Dodatno educiranje učitelja i nastavnika mora biti trajan proces, i organizacija nastave u jednoj smjeni ili cjelodnevna nastava mora biti imperativ. I sve to da bi se zadržale manje škole u seoskim sredinama i nerazvijenim područjima Dubrovačko-neretvanske županije i po mogućnosti vratile male osnovne škole na Elafitske otoke. Analiza pokazuje da je u Dubrovačko-neretvanskoj županiji približno 1 200 učenika završilo osnovno obrazovanje u školskoj 2013./2014. godini.
- c) Analiza današnjeg srednjeg obrazovanja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji pokazuje naglašene strukturne poteškoće koje su posljedica nedostatnih gimnazijskih i umjetničkih programa. Srednje obrazovanje organiziralo je šest gradova: Dubrovnik, Korčula, Vela

Luka, Blato, Metković, Ploče i Opuzen. U školskoj 2013./2014. godini u šesnaest škola bilo je približno upisano 5 700 učenika, od kojih je približno 4 300 njih stjecalo srednje četverogodišnje obrazovanje a približno 1 400 učenika srednje trogodišnje obrazovanje. Nedostatak školskih domova i poteškoće u osiguranju prijevoza učenika do škola bitno utječe na smanjeni upis u prve razrede srednjih škola. Nedostatak nastavnika, pedagoga i psihologa kao i bitna odstupanja od prostornih uvjeta i opremljenosti srednjih škola prema standardima propisanim od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, zahtijevaju neodgodivu intervenciju. Zato je potrebno da se obnove postojeće srednje škole (ili po potrebi izgrade nove ili se nađu i prilagode već izgrađeni drugi prostori), opreme suvremenim audiovizualnim pomagalicama, izgrade odgovarajuće sportske dvorane, poboljšaju prostorni uvjeti i osigura rad u jednoj smjeni. Srednjoškolski programi moraju biti takvi da budu povezani s potrebama gospodarstva Dubrovačko-neretvanske županije i da potiču učenike za nastavak osnovnog obrazovanja. Za realizaciju toga treba dodatnim mjerama stimulirati postojeće i dolazak novoga nastavnog osoblja uz poboljšanje uvjeta njihova rada i života u sredini kojoj pripadaju. Izrađene dugoročne planove povezane za srednjoškolsko obrazovanje treba sustavno pratiti i vrednovati. Analiza pokazuje da je u Dubrovačko-neretvanskoj županiji približno 1 550 učenika završilo srednje obrazovanje u školskoj 2013./2014. Godini, od kojih je približno 1 100 njih završilo četverogodišnju srednju školu.

- d) Visoko obrazovanje u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u okviru Sveučilišta u Dubrovniku svojim studijskim programima nudi završenim srednjoškolcima samo dio onoga što je srednjoškolcima zanimljivo ili je potrebno Županiji.

U akademskoj 2013./2014. godini na Sveučilištu u Dubrovniku bilo je upisano približno 1 800 studenata, od kojih je u prve godine studija bilo upisano njih 630 (460 studenata, ili 73% na preddiplomske studije, i 170 studenata, ili 27% na diplomatske studije).

Od tako upisanih 460 studenata njih 81%, ili 371 student bili su s područja Dubrovačko-neretvanske županije (185 studenata ili 50% iz Dubrovnika i 186 studenata iz drugih dijelova Županije), 17% ih je bilo iz drugih dijelova Hrvatske i 2% iz inozemstva. Usporede li se podaci o broju završenih učenika u gimnazijama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (432 završena gimnazijalca) s brojem onih koji su upisali preddiplomske studije na Sveučilištu u Dubrovniku (93 studenta sa završenom gimnazijom), može se zaključiti da svega 21,5% njih nastavi studije u Dubrovniku. Nema službenih podataka, ali je za pretpostaviti da preostalih 340 završenih gimnazijalaca upisuje studije na sveučilištima u Zagrebu, Splitu i Mostaru ili je svoje obrazovanje nastavilo u nekoj od visokih



privatnih škola u Hrvatskoj ili u inozemstvu. Također, od 696 završenih učenika s četverogodišnjom strukovnom školom njih je 367 ili, 52,7%, upisalo studije u Dubrovniku, a za preostalih 329 završenih srednjoškolaca nema službenih podataka o nastavku školovanja.

Prema podacima Sveučilišta u Dubrovniku može se zaključiti da je akademske 2013./2014. godine bilo 67% upisanih studenata u prve godine preddiplomskih studija koji su srednje obrazovanje završili u Dubrovniku, 13% u drugim gradovima Dubrovačko-neretvanske županije, a 20% izvan Županije. Uočljivo je, dakle, da se iz rubnih dijelova Dubrovačko-neretvanske županije (u prvom redu iz gradova - Metkovića, Opuzena, Ploča i Vele Luke) srednjoškolci u vrlo malom broju upisuju na studije u Dubrovniku.

Analiza sadašnjih studijskih programa na Sveučilištu u Dubrovniku, s obzirom na potrebe gospodarstva u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, pokazuje da nema bitnih negativnih učinaka na broj nezaposlenih koji su evidentirani u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, područni ured Dubrovnik. Pa ipak, kad se uočio mogući porast nezaposlenih s nekim svojim završenim preddiplomskim i diplomskim studijima (Ekonomija, Odnosi s javnostima i smjerovima u okviru studija Restauracija i konzervacija arifekata od drva, papira, metala, tekstila i keramike), Sveučilište u Dubrovniku smanjilo je upisne kvote za te studije. Zbog toga će Sveučilište u Dubrovniku morati i dalje sustavno dugoročno pratiti učinke svojih studijskih programa povezano sa potrebama gospodarstva Županije, neke studije zatvarati, ali i pokretati nove, unaprijed znajući da neće moći osigurati sve potrebne visokoobrazovne struke. Ali ono što bi moralo učiniti jest da posebno potiče izvrsne studente kako bi se što prije uključili u gospodarstvo i druge djelatnosti od strateškog značaja za razvoj Županije.

Iako su na Sveučilištu u Dubrovniku učinjeni golemi naponi da se od njegova osnutka 2003. godine do danas smanji nedostatak znanstveno-nastavnog osoblja, posebice u uvjetima primjene Bolonjske deklaracije, nestimulativni uvjeti za obrazovni kadar i dalje rezultiraju manjkom kvalitetnih nastavnika i sveučilišnih profesora.

Započete aktivnosti u osiguranju prostornih uvjeta i njihovo opremanje suvremenom opremom valja nastaviti i planski sve svoje sadržaje locirati u Sveučilišnom kampusu. Tako bi se zgrade kojima danas raspolaže Sveučilište u Dubrovniku izvan Sveučilišnog kampusa, mogle prenamijeniti za potrebe srednjeg ili osnovnog obrazovanja u Dubrovniku, a ujedno bi ono, na jednom mjestu, moglo ekonomičnije izvoditi svoje studijske programe, znanstvena istraživanja i općenito sve svoje aktivnosti. U svemu tome kao prioritet nameće se izgradnja Studentskog doma, uz koji su povezani mnogi planovi ne samo radi privlačenja studenta izvan Dubrovnika nego i radi pokretanja novih studijskih programa.

Sveučilište u Dubrovniku, kao nositelj visokog obrazovanja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, svoju prepoznatljivost želi podignuti na

međunarodnu razinu što bi trebalo pridonijeti većem uključivanju ne samo u akademski prostor Republike Hrvatske nego i u europski prostor visokog obrazovanja. U skladu s vizijom i misijom ono će svoje studijske programe mijenjati i prilagođavati potrebama ne samo Dubrovačko-neretvanske županije nego i šire, poštujući osiguravanje najviše razine kvalitete i izvrsnost obrazovanja, temeljeno na ishodima učenja i koncepciji cjeloživotnog obrazovanja. Sve to trebalo bi pridonijeti brzjoj tranziciji našega društva u društvo znanja.

## UMJESTO ZAKLJUČKA

Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije Hrvatska je prepoznala obrazovanje kao jedno od svojih razvojnih prioriteta koji joj mogu donijeti dugoročnu društvenu stabilnost, ekonomski napredak i osiguranje kulturnog identiteta. Naglasak je stavljen na unaprjeđivanje kvalitete predškolskog i školskog odgoja i obrazovanja, prevenciju ranog napuštanja školovanja, bolje povezivanje obrazovanja i osposobljavanja s tržištem rada, unaprjeđivanje obrazovnih ishoda i vještina važnih za snalaženje u životu te osnaživanje strukovnog obrazovanja s fokusom na povezivanje sa svijetom rada. Također, tom se Strategijom Republika Hrvatska odredila da će odgojno-obrazovni sustav inovirati s pomoću koncepta cjeloživotnog učenja kako bi se svakom pojedincu, iz bilo koje dobne skupine, omogućio stalan pristup obrazovanju i priznavanje različitih oblika učenja.

Takva strategija ne čudi zna li se da Hrvatska vrlo malo svoga bruto društvenog proizvoda (BDP-a) izdvaja u obrazovanje, a svega 0,73% BDP-a u visoko obrazovanje što je trenutno najniže od svih članica Europske unije. Danas je još uvijek u Hrvatskoj nedostatno razvijena svijest o značenju i potrebi cjeloživotnog učenja pa su time nedostatne i institucije koje nude programe za takvo učenje. Svega 2,4% stanovnika Hrvatske u dobi od 25. do 64. godine uključeno je u cjeloživotno obrazovanje, dok je u Europskoj uniji uključeno njih 9%. A takvo učenje osnovna je pretpostavka za neprestanu prilagodbu pojedinca promjenjivim okolnostima u osobnom životu, na radnom mjestu i u društvenoj zajednici.

Ni u Dubrovačko-neretvanskoj županiji još uvijek nije zadovoljavajuće prepoznata važnost i potreba za uključivanjem što većeg broja građana u raznolike programe cjeloživotnog učenja i obrazovanja. Važan dio te populacije moraju činiti i mladi, koji bi trebali biti što više uključeni u raznolike procese neformalnog učenja, usporedno s pohađanjem redovitih oblika formalnog obrazovanja. Zabrinjava podatak da više od 1 400 učenika sa završenom osnovnom školom, ili 15%, evidentirano nezaposlenih u Dubrovačko-neretvanskoj županiji ne nastavlja školovanje. Još su lošiji trendovi onih koji imaju završeno srednje obrazovanje – više od 6 300 nezaposlenih, ili 66,6%, ih je sa završenom srednjom strukovnom školom (trogodišnjom i četverogodišnjom) i približno 360 nezaposlenih, ili 3,8%, završenih gimnazijalaca. Sve to upućuje na obvezu žurnog nalaženja

odgovarajućih obrazovnih mjera kako bi se tako nezaposleni dodatno obrazovali (ili prekvalificirali), ali i da bi se u budućnosti smanjili ti trendovi. Pritom su kvalitetni i motivirani učitelji, nastavnici i profesori, uključujući stručne suradnike i rukovoditelje temelj sustavu cjeloživotnog učenja.

Rukovodeći se time Sveučilište u Dubrovniku može biti poveznica svekolikom obrazovanju u Dubrovačko-neretvanskoj županiji kako bi se od osnovnoga do visokoga obrazovanja sustavno usmjeravalo i pratila djeca u njihovu razvoju i da bi se stvorili optimalni uvjeti za cjeloživotno obrazovanje uz osmišljavanje programa i uključivanjem postojećih obrazovnih institucija (javnih, privatnih i udruženja), stručnjaka i gospodarstva. Iako je svojom *Vizijom i strategijom razvoja* Sveučilište u Dubrovniku jasno naglasilo usmjerenje prema procesu internacionalizacije studijskih programa i mobilnosti studenata, nastavnika i znanstvenika, ono želi dati svoj doprinos u obrazovnom profiliranju stanovnika svoga Grada i Županije. Jednako tako, svojim znanstvenim i stručnim potencijalom Sveučilište u Dubrovniku nudi se za izradbu planova prijeko potrebnih za strukturne promjene u Dubrovačko-neretvanskoj županiji a svojom ulogom želi joj pomoći u osiguranju dugoročne društvene stabilnosti i održiv ekonomski napredak i zaposlenost uz promicanje demokratskih vrijednosti, socijalne kohezije i međukulturni dijalog.

## LITERATURA

*Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske*, 2014.

*Razvojna strategija Dubrovačko-neretvanske županije 2011. – 2013.*

*Strateški plan Grada Dubrovnika 2014. – 2016.*

*Vizija i strategija razvoja Sveučilišta u Dubrovniku 2006. – 2015.*

Podaci *Upravnog odjela za obrazovanje, kulturu, znanost i sport Dubrovačko-neretvanske županije* o srednjem obrazovanju za školsku 2013./2014. godinu

Podaci *Upravnog odjela za obrazovanje, sport, socijalnu skrb i civilno društvo Grada Dubrovnika* o osnovnom obrazovanju za školsku 2013./2014. godinu

Podaci *Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, područni ured Dubrovnik* o nezaposlenima u Dubrovačko-neretvanskoj županiji 31. prosinca 2013., 16

Podaci *Sveučilišta u Dubrovniku* od akademske 2008./2009. do 2013./2014. godine.

**Mateo Milković, Ph. D.**

Full Professor with Tenure  
Electrical-engineering and Computing Department  
University of Dubrovnik  
E-mail: mateo.milkovic@unidu.hr

**THE UNIVERSITY OF DUBROVNIK LEADING  
THE EDUCATIONAL DEVELOPMENT OF THE  
DUBROVNIK-NERETVA COUNTY REGION**

***Abstract***

*Dynamic changes in society, economy, education, science and culture of the Republic of Croatia are even more visible in the Dubrovnik-Neretva County that increasingly faces problems related to its economic structure, environmental protection and aging population. In today's globalized world communities cannot exist in isolation, so being ready to change is paramount. With this respect, although its natural, material and human resources are limited, and its geographical position specific, the region of the Dubrovnik-Neretva County has all the preconditions for substantial and accelerated development, as well as for additional positioning within a potentially new structure of regions at the level of the Republic of Croatia and so within the European Union. Therefore, education (elementary, secondary and higher) is immensely important to the Dubrovnik-Neretva County, as it enables gathering the knowledge and skills not only necessary for the economic growth and development, but also for positive impacts on the environment as a diversified whole. In this framework, the University of Dubrovnik can greatly contribute by increasing its academic potential and the overall quality in higher education, as well as by enabling its students to acquire competences for their present and future creative and professional activity. Moreover, in the context of the current economic and financial crisis, a higher education is now more than ever important for development of creativity and innovation capabilities and labour productivity. The University of Dubrovnik should interconnect all regional levels of education. In addition, it should apply the concept of lifelong learning as well as ensure higher education access for all, and verify participation in higher education not only in Croatia but also in the rest of the European countries. The academic potential of the University*

*of Dubrovnik ensures the positive outcome of its future development strategy, which is necessary for structural change to take place in the Dubrovnik-Neretva County. Here, according to its mission, the University of Dubrovnik shows its readiness to help ensure progress, driven by establishing long-term social stability and impacting the economy in the time ahead, as well as creating employable individuals, while promoting democratic values, social cohesion and intercultural dialogue.*

**Keywords: education, science, technology.**

**JEL classification: I20, I25**

